

Kildeavskrifter

Saks-ID	TINAM42392
Kilde	Tingbok nr. 4 for Nandam sorenskriveri 1712-1728
Lenke til originalside	Side 144a,144b, 10.7.1724
År	1.724.00
Dato	10.7.1724
Side	144a,144b,
Relativ sideleik	rq20090424360147
Kategori	Drap
Formatert avskrift	Karen Andersdatter louflig indstømt fordj hun d. 25 Juny næst ævicht har slaen Sevall Alens datter Marrithe Hieum paa gaerden udi førelædnis frauærelse, der udøver om Morgenen d. 27 dito er benemte Marritth død funden udi fiæren ved seën it lidit stache fra næstt, fogdens fuldmæchtig som sagsøger paa sin Principals veyne forestillede sagen af efterfølgende beschaefnendh nemlig, at nest leden 25 Juny, da Sevald Alten og handis veynde anden dagene tilfure var reist til gaarden Leang omtrent 2 1/2 mil derfra for at besøge deres paa samme gaard boende datter, og handis søn Guthorm Sevaldsen samme dag Var reist til Elde Kirche, var da allene hieumne, foruden it umyndigt pigebarn Giertrud, og den næsteste Karen Andersdatter og den død befunden Mandens datter Marritth Sevaldsdatter, hvor da ermælte Karen schal have begynt <side 144b> schal have adschillge disputer med Marritth Sevaldsdatter, for muelligs da at icke den mindre mandens datter Giertrud schulle sig sine forældre af hvad dennem var imellem falden, har for ermælte Karen Andersdatter bortvist Giertrud it ærende til seën for at hafve opsyn med endel der gaænde smaafe, imidlertid har tienstetens Karen Andersdatter med nærfuehug udi ansicht begiept datteren den dødfundne Marritth haede udi stuen og paa gaerden, og hun for at unga saadan ofverfaldt maatte vye fra gaarden og til seën der ndervejs med graad og it blodigt ansicht møtte sin mindre søster som denne indstømte viste til seën, beklægende paa søsterens tilspørsel hvad hendis var tilschade, der til hun sværedt at hun icke kunde uære udi gaarden for Karen som nær hafde slaen hende ihel, og viste hende derpaa hvordis hun var slaen udi tingden, anschede derhos at hendis fader og moder ville komme hieum, og med graad sagde sig at ville gaa til seën og se om de kom, derpaa er hun bleffen borte, samme aften har den lille søster med raaben og graad saavel som broderen Guthorm da hand kom fra Kirchen efterstet deris bortlivfænde søster baade udi fiæren mens det var flo saa og omkring paa marchen mens icke er hun forend dagen derefter da hendis forældre er hiekommen bleffen funden udi fiæren død liggende paa ryggen med hofvedit mod landit og ansicht med fæderne imod seën samt hærnerne paa brøstet dette er sagens egentlig forstillelse udi sig self, for <side 145a> da da fremføre nærmere paastand og udi rette setselle udi sagen formenth had nemlig fogdens fuldmæchtig at saason lovens 1ste bogs 13 Capit 19 Art. siger barns vidne under 15 aar kand hverchen reiss eller faldis, da dette barn Giertrud Sevaldsdatter omtrent 9 aar gammel der ene om sagen i sig self kand giøre forklaring vel icke lovens samme Art. kand formenst at giøre sin forklaring, for derpaa dis grundeliger at stadfæste dette qvindolichs Karen Andersdatters egen bekendelse om den deretter kunde befindis sandfærdig. Her paa bief barrit Giertrud Sevaldsdatter for retten fremkaldit og vidnede som følger: forældre vare reiste hieumferre til Leang paa en fredag, og laudags anden reiste Guthorm til Eldens Kirche, da var hun søg og sester Marritth samt Karen hieumne Saa dagen derefter nostidst kom min søster Marritth paa søvejen til mig saason Karen hafde vist mig hieummen fra at se til mig, Marritth sværedt at hun gaf hendis 3 ærselag derfor maatte hun gaa ud af gaarden, den lille spurte maatte du derfor gaa af gaarden derit bief svart i, hvor for bief du da icke hieumne, svart ieg tør icke blifve af frycht for at erlange mere hueg, den lille datter tilspurte søsteren om hun ville icke gaa heim og læse åft, dertil hun sværedt at hun ville gaa ned udi Moen og se om forældre kom hieum, saa ville hun strax komme hieum, derpaa schillis de fra hverandre, endelig bief ærmelle lille pige til spurt om Karen Andersdatter <side 145b> holdt sig udi husit dagen efter og icke kom til seën, der til hun sværedt at hun var hieumme og icke kom til seën, noget udpaaf allen den lille pige ned til seën mens fant sin søster icke Dornest fremkom for retten den indstømte Karen Andersdatter, med bekendelse som følger, at hende og Marritth Sevaldsdatter var falden endel imellem, hvor udøver hun af fasthøget og ubesindighog slog hendis 3de slag med fladhaanden paa kinden og ørit det ene paa gaarden paa den høyre side og de andre 2 udi søngestuen paa den venstre side, efter dette var schæet venter Karen sig om udi tanché at ville gaa fra hende, men Marritth stætte paa hende med hærnerne det samme giørde ogsaa Karen med Marritth og bøjede hende med mod jorden, og derefter nemlig en timis tid gick Marritth ovenom huserne og til seën, hvorefter de icke mere saag hverandre. Sevald Alten og Tosten Grythe samt Joen Røjten tilstod for retten at indbemælte Karen Andersdatter hafde bekint for dennem samlit at hun hafde slagit den dødfundne Marritth 3de ærselag og icke videre. fuldmæchtigen begierde at vidnerne samt fandt hende død udi fiæren maatte ved øfke forklare hvordis den døde bief funden, faderen Sevald Alten sagde sig icke at kunde faa det tid forinden seën bief flo saason den dag var storm og uevir, at indhente 2de vidner at besichte den død funden, hvorføre hand og handis søn Guthorm m<=>atte flætte hende fra smaalit og udi nøstt at seën icke schulle bortschille hende. fuldmæchtigen paastod at Sevald og handis søn maatte udi ænledning af loven 1ste bogs 13de Capit. 17 Art. beedige hvordis den afdøde bief befunden, Sevald bekiente at hand fant sin datter udi fiæren liggende paa ryggen med fæderne imod seën <side 146a> og hofvedit imod landit med hærnerne ofver hieanden paa brøstt. Vidit Sevald paa tilspørsel sværedt at de icke ræte anderledis med hende end faderen tog ved hofvedit og sønnen ved fæderne og bort flættede hende udi næstt, hvorefter bief schiebet bud efter vidner nemlig Joen Røjten og Torsten Grythen, som schulle besichte hende, ellers forklarede Sevald at hun laug icke langt fra landit, dog saavit at seën ofvergich hende naar det var halffalt. Guthorm vidnibsyndt kom udi alle maader ofverens med fadersen. Endelig vidnede efter ædes afvægfælle ærmelte vidner som besichete dette Mennische at de saag en ræbbla flech paa det venstre kindbein ved ørit og ligesom en blodraabe under ørelæppen at hafde spruttit ud, videre til schade kunde de icke se paa hende, fuldmæchtigen derpaa retens kiendelse om det kunde henlydes den død fundente at hafve ombrecht sig self eller icke, Erachtit: Saa som det er laurretit noschom vitlerit at den dødfundne Marritth Sevaldsdatter, efter sin alders maade har frychit gud, bevist sine forældre all datterlig lydigghed, foruden dette Var hun ogsaa vel oplært udi sin catechismo og børnelærdom, for dette og andit mere som udi acten findis indfort, kand icke den næst at hun har ombrecht sig self. Endelig og som schultelig formenth fuldmæchtigen at naar lovens 6te bogs 6te Capit 15 Art. conforeris til den indstømte Karen Andersdatters egen forklaring om at hafve slagit hende, der saavit med den umyndighs usidigene har uærit ofverens stemmende, saa og den umyndighs forklaring om den dødes klægemaal at hun icke af frycht for Karen mere <side 146b> og haardere ofverfald turde uære hieumne mens rømme til seën, da denne Karen Andersdatter vel af retten Kand anses for bannemand, saa kunde hun umulig den døde vel og efter Naturens bilig schiansomhed naar hun med saadanne haarde slag udi tingden efter Karens egen tilståelse som er paa det suuriste sted udi hofvedit er bleffen ofverbevit, at kunden kan hieumne sig endis vidnerne usidigene er syntis, saa kunde den døde ved at hun ved seën har sat sig udi fiæren ventendis paa sine forældre vel ved saaden en enligheit og tilstand paa kommen en besimlelle om icke retten kunde erachte at hun der af saa straxens kunde hafve tagit sin død og for mødelst mangel af folcheikey kunde hun udi besimlessen saaledis blifve beliggende, og seën hende ofver fløde og druchnede. saaledis har da denne Karen Andersdatter uærit aarsag til hendis død, og som hun icke efter lovens 6te bogs 11 Capit 5 Art. kand uschuldighs der ved at hafve begaagt Vaade, helst siden hun self ved Jfrighed og vred hu har slaen hende, saa paa stoed hand at Karen Andersdatters datter, efter saaden sagen udi fiæren mens det var flo saa og omkring paa marchen mens icke er hun forend dagen derefter da hendis forældre er hiekommen bleffen funden udi fiæren død liggende paa ryggen med hofvedit mod landit og ansicht med fæderne imod seën samt hærnerne paa brøstet dette er sagens egentlig forstillelse udi sig self, for da da fremføre nærmere paastand og udi rette setselle udi sagen formenth had nemlig fogdens fuldmæchtig at saason lovens 1ste bogs 13 Capit 19 Art. siger barns vidne under 15 aar kand hverchen reiss eller faldis, da dette barn Giertrud Sevaldsdatter omtrent 9 aar gammel der ene om sagen i sig self kand giøre forklaring vel icke lovens samme Art. kand formenst at giøre sin forklaring, for derpaa dis grundeliger at stadfæste dette qvindolichs Karen Andersdatters egen bekendelse om den deretter kunde befindis sandfærdig. Her paa bief barrit Giertrud Sevaldsdatter for retten fremkaldit og vidnede som følger: forældre vare reiste hieumferre til Leang paa en fredag, og laudags anden reiste Guthorm til Eldens Kirche, da var hun søg og sester Marritth samt Karen hieumne Saa dagen derefter nostidst kom min søster Marritth paa søvejen til mig saason Karen hafde vist mig hieummen fra at se til mig, Marritth sværedt at hun gaf hendis 3 ærselag derfor maatte hun gaa ud af gaarden, den lille spurte maatte du derfor gaa af gaarden derit bief svart i, hvor for bief du da icke hieumne, svart ieg tør icke blifve af frycht for at erlange mere hueg, den lille datter tilspurte søsteren om hun ville icke gaa heim og læse åft, dertil hun sværedt at hun ville gaa ned udi Moen og se om forældre kom hieum, saa ville hun strax komme hieum, derpaa schillis de fra hverandre, endelig bief ærmelle lille pige til spurt om Karen Andersdatter holdt sig udi husit dagen efter og icke kom til seën, der til hun sværedt at hun var hieumme og icke kom til seën, noget udpaaf allen den lille pige ned til seën mens fant sin søster icke Dornest fremkom for retten den indstømte Karen Andersdatter, med bekendelse som følger, at hende og Marritth Sevaldsdatter var falden endel imellem, hvor udøver hun af fasthøget og ubesindighog slog hendis 3de slag med fladhaanden paa kinden og ørit det ene paa gaarden paa den høyre side og de andre 2 udi søngestuen paa den venstre side, efter dette var schæet venter Karen sig om udi tanché at ville gaa fra hende, mens Marritth stætte paa hende med hærnerne det samme giørde ogsaa Karen med Marritth og bøjede hende med mod jorden, og derefter nemlig en timis tid gick Marritth ovenom huserne og til seën, hvorefter de icke mere saag hverandre. Sevald Alten og Tosten Grythe samt Joen Røjten tilstod for retten at indbemælte Karen Andersdatter hafde bekint for dennem samlit at hun hafde slagit den dødfundne Marritth 3de ærselag og icke videre. fuldmæchtigen begierde at vidnerne samt fandt hende død udi fiæren maatte ved øfke forklare hvordis den døde bief funden, faderen Sevald Alten sagde sig icke at kunde faa det tid forinden seën bief flo saason den dag var storm og uevir, at indhente 2de vidner at besichte den død funden, hvorføre hand og handis søn Guthorm maatte flætte hende fra smaalit og udi nøstt at seën icke schulle bortschille hende. fuldmæchtigen paastod at Sevald og handis sø